

SCI-CONF.COM.UA

PERSPECTIVES OF CONTEMPORARY SCIENCE: THEORY AND PRACTICE

**PROCEEDINGS OF I INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 4-6, 2024**

**LVIV
2024**

PERSPECTIVES OF CONTEMPORARY SCIENCE: THEORY AND PRACTICE

Proceedings of I International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

4-6 March 2024

Lviv, Ukraine

2024

UDC 001.1

The 1st International scientific and practical conference “Perspectives of contemporary science: theory and practice” (March 4-6, 2024) SPC “Sci-conf.com.ua”, Lviv, Ukraine. 2024. 913 p.

ISBN 978-966-8219-88-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Perspectives of contemporary science: theory and practice. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua”. Lviv, Ukraine. 2024. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-perspectives-of-contemporary-science-theory-and-practice-4-6-03-2024-lviv-ukrayina-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: lviv@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2024 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2024 Authors of the articles

134. *Тішко Л. В.* 670
БЕЗСМЕРТЯ У РОЗУМІННІ ФІЛОСОФІВ РІЗНИХ ЕПОХ
- ECONOMIC SCIENCES**
135. *Бабенко Л. В., Лук'яненко А. С.* 674
УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ ПОТОЧНИХ
ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА
136. *Балкова І. С.* 678
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ ТА ЙОГО
ОБЛІК
137. *Буданов М. П.* 681
ОГЛЯД МЕТОДІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ОБ'ЄКТІВ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМ
138. *Глюзіцька В. М., Жмак А.* 686
ПОДАТКОВІ НАПРЯМИ СТИМУЛЮВАННЯ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ МАЛОГО ТА
СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ У ПЕРІОД ВІЙНИ НА УКРАЇНІ
139. *Жук Р. В.* 690
АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ ЄС ЩОДО УКРАЇНСЬКИХ
ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ
140. *Калакура О. Я., Вичівський П. П.* 693
ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК
ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ
141. *Капченко Р. Л., Варшамов А. В., Капченко Л. М.* 696
КОГНІТИВІЗМ ПРИ ФОРМУВАННІ НАВЧАЛЬНОГО
КОНТЕНТУ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ У ВІЗ
ОНЛАЙН
142. *Кирилюк А. О.* 701
ВИЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПІДХОДІВ ЩОДО
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ
АНТИМОНОПОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
143. *Кисільова І. Ю., Забеліна Д. Ю.* 706
УПРАВЛІННЯ КІБЕРБЕЗПЕКОЮ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ
144. *Козик І. М.* 711
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
145. *Косакова Б. О., Ткаль Я. С.* 717
ЩОДО АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
146. *Косенко Є. А., Клімов М. В.* 720
ІНФЛЮЕНСЕР-МАРКЕТИНГ ЯК КАТАЛІЗАТОР
ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНИХ ІННОВАЦІЙ НА ПРИКЛАДІ
STEM КОНСТРУКТОРА ДЛЯ ВИРОЩУВАННЯ МІКРОЗЕЛЕНІ
147. *Кушнір С. О., Кайрачка Н. В.* 724
БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ
ПОСИЛЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКОВИХ ЗАХОДІВ В
БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

БЕЗСМЕРТЯ У РОЗУМІННІ ФІЛОСОФІВ РІЗНИХ ЕПОХ

Тішко Лілія Володимирівна

к.і.н., доцент, доцент кафедри філософії, соціології та історії
Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Вступ

Так як смерть є невід'ємною частиною життя, філософи різних культур усебічно намагалися пізнати її різносторонні сенси. Проте даний аспект пізнання інертно змушував задуматися над поняттям безсмертності буття, що робить пізнавальний процес у розумінні сутності існування людини ще більш ширшим.

Ціль роботи

Дослідити еволюцію розуміння поняття «безсмертя» у філософських системах різних епох.

Результати та обговорення

У східній філософії домінує етико-натуралістичне уявлення про безсмертя людини. Згідно нього – дотримання добродесних норм життя дарує людині безсмертну тілесність. У Стародавній Індії була наявною ідея реінкарнації-переродження людини, що залежить від карми. Схожа ідея домінувала і в філософії Стародавнього Китаю, де вважалося, що лише праведне життя є запорукою тілесного безсмертя. Таким чином, безсмертя у східній філософії виступає всебічним явищем, що реалізується в межах тілесно-природного світу, а не в межах культурних надбань.

Дещо інше пояснення безсмертя спостерігаємо в античному світі. Зокрема давні греки вважали, що людина не може володіти тілесним безсмертям. Водночас поряд з традиційним міфологічним уявленням розповсюдилось і вчення про переселення душі, що ґрунтовно описували Піфагор та Платон.

Згідно Піфагора, душа людини після смерті переселяється з одного тіла в інше, проте вона має здатність вийти із світу перевтілень і потрапити у сферу безсмертя – вищий світ. Для Піфагора тілесність не є необхідною умовою

існування духовності. Більше того, Піфагор розуміє тіло як в'язницю душі.

Схожа думка була і у Платона, який вважав тлінним лише тіло. Душа ж, згідно думки мислителя, продовжує своє існування або в новому тілі в межах нашого світу, або в іншому трансцендентному бутті. Перехід протилежностей відбувається в межах однієї особистості. Як бачимо, ідея перевтілення, що досить розповсюджена у східній культурі, отримала своє відображення у філософській культурі античності. Проте, в цілому, для античної філософії характерне етико-трансцендентне розуміння безсмертя – на відміну від етико-натуралістичного підходу філософії Сходу. Саме таке розуміння безсмертя отримало свій розвиток у середньовічній філософії та теології.

Середньовічна філософія сприймає ідею безсмертя душі виключно у дусі християнської парадигми. Смерть трактується як певний екзистенційний вакуум, що затягує людину в трансцендентний інший світ буття. Тому у залежності від того яке життя вела людина, вона може потрапити до раю або до пекла.

Для середньовічної людини не існує страху смерті як небуття. Скоріш вона боїться її як покарання. Смерть для неї не є вічністю як для античної людини, яка сприймає її як царство душ тіней чи вічний сон; вона є лише прохідним пунктом до іншого світу. Безсмертя людини витікає вже з того, що остання створена за образом та подобою Бога. З іншого боку, – безсмертя сприймається як воскресіння мертвих після апокаліптичного завершення історії всього світу і здійснення Страшного Суду над ним.

Загалом середньовічне розуміння безсмертя достатньо суперечливе. Воно являє протиріччя між індивідуальним безсмертям та безсмертям загальнолюдським; протиріччя між ідеєю тлінності тіла та ідеєю «воскресіння у плоті».

Важливо відмітити, що філософія епохи Відродження у відношенні проблеми безсмертя зберегла християнський світогляд Середньовіччя. Скептичне ставлення до посмертного буття душі та духу, що характерне для ХХ ст., починає проявлятися лише в епоху Нового Часу. Так, Л. Фейєрбах

повністю виключає ідею безсмертя.: «Невіра освічених людей у безсмертя... відрізняється від сліпої віри в безсмертя простих народів лише тим, що освічена людина знає, що образ померлого є лише образом, а неосвічена людина вбачає в ньому істоту...». [1; с. 217]

Споглядання Л. Фейербаха несуть відгомін у всій наступній нігілістичній традиції Західної Європи – від заперечення безсмертя у Ніцше до ствердження абсурдності людського буття у Сартра та Камю.

В рамках буденності людина намагається реалізувати безсмертя виключно як тілесний феномен. Найбільш природнім в буденності є уявлення про безсмертя через продовження роду. Проте це аж ніяк не гарантує вічності буття. Справжнє безсмертя може бути зрозумілим лише як безсмертя особистості-єдності духовного та душевного початків людини в їх актуалізації. Саме таке розуміння безсмертя підіймає людське Я над абсолютністю смерті, так як смерть охоплює лише тіло. По відношенню ж до особистості – смерть стає лише трансформаційною точкою переродження власного Я.

Треба враховувати, що розуміння безсмертя у культурі також є далеко символічним. Воно базується лише на пам'яті інших людей про особистість як творця культури. Адже цілком зрозуміло, що пам'ять про людину не тотожна її життю. Таким чином, безсмертя людини полягає в самій людині. Це безсмертя духовного та душевного початків, які до кінця не проявляються ні в роді, ні в культурі. Це безсмертя самоусвідомлення та самотворення людини. Таке безсмертя не виключає безсмертя у творіннях культури, проте останнє є лише його аспектом. Безсмертя особистості – як безсмертя само творення – возвеличується над тілесним продовженням життя та реалізується у будь-яких тілесних формах, знаходячись з ними у вільному зв'язку.

Висновки

Таким чином, в історії філософської думки безсмертя людини має прояв як щось символічне та реальне водночас. Символічне безсмертя – це безсмертя тілесності, що має проявлення у продовженні роду, а також безсмертя особистості в культурі. Проте таке безсмертя може бути лише умовним, бо в

цих формах проявлення безсмертя людина втрачає свій особистісний саморозвиток. Безсмертя ж як реальність є можливою лише як Вічність Особистості – вічність самоусвідомлення та самотворення. Саме таке безсмертя є онтологічним безсмертям людини – безсмертя всієї повноти особистісного буття.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хамитов Н. В. Философия: Бытие. Человек. Мир от метафизики к метаантропологии. К., 2020